

21.10.2020

Perustiedot			
Hankkeen nimi (HE/asetus/strategia; suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi)	EU:n tieliikenteen liikkuvuuspaketin sosiaali- ja markkinasäädösten täytäntöönpano sekä tavarankuljetuksen tilaajavastuiden tarkentaminen		
Toimielimen/strategian tyyppi			
VAHVA-numero	VN/22062/2020		
Hankeikkuna-tunniste	LVM062:00/2020		
Aikataulu			
Hankkeen asettamispäivä	13.10.2020		
Hankkeen toimikausi	13.10.2020 – 31.3.2022		
Etapit	<i>suunnitteilla</i>	<i>Toimenpide</i>	<i>Arvio aikataulusta</i>
		Hanke alkaa	13.10.2020
Arviomuistio mahdollisista säädösvalmistelutarpeista		30.11.2020	
Johtopäätökset esivalmistelusta		30.11.2020	
Kuulemistilaisuus		11/2020	
Dispositio HE:stä/asetuksesta		12/2020	
Luonnos taustasta (johdanto, nykytila, valmistelu)		3/2021	
Pykäläluonnokset ja säädösperustelut		3/2021	
Luonnos vaikutusten arvioinneista		3/2021	
Luonnos säätämisyjärjestyksestä		3/2021	
<i>käynnissä</i>	HE/asetus-luonnoksen johtoryhmäkäsittely ennen lausuntokierrosta	3/2021	
	HE/asetus -luonnos lausuntokierroksella	4/2021	
	Lausuntotiivistelmä	5/2021	
	Osaston johtoryhmän puolto	6/2021	
	Virkamiesjohtoryhmä	6/2021	
	Ministerin hyväksyntä	6/2021	
	Ministerityöryhmä	6/2021	
	Laintarkastus	7/2021	
	Laintarkastuksen aiheuttamat muutokset tehty	7-8/2021	
	Rahakuntakäsittely		
Valtioneuvostokäsittely	9/2021		
Eduskuntakäsittely alkaa	9/2021		
TP vahvistaa lain	11/2021		

<i>päättynyt</i>	Lain/asetuksen voimaantulo	1.1.2022
------------------	----------------------------	----------

Kuvaus	
Asiasanat	liikkuvuuspaketti, ajo- ja lepoajat, ajopiirturi, lähetty työntekijät, tieliikenne, kabotaasi, tilaajavastuu, harmaa talous
Tavoitteet	<p>Hankkeen tavoitteena on EU:n tieliikenteen liikkuvuuspaketin sosiaali- ja markkinasäännösten kansallinen voimaansaattaminen niiltä osin kuin säännökset koskevat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ajo- ja lepoaikoja ja ajopiirtureita; Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/1054), • tieliikenteen ammatin harjoittamisen edellytyksiä, markkinoille pääsyä ja sisämarkkinoiden tiedonvaihtoa: Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/1055 ja • näihin liittyviä tietojärjestelmävaatimuksia. <p>Hankkeen tavoitteena on myös panna kansallisesti täytäntöön:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Euroopan parlamentin ja neuvoston Direktiivi (EU) 2020/1057 <ul style="list-style-type: none"> ○ lähettyjä työntekijöitä koskevien direktiivien 96/71/EY ja 2014/67/EU koskevien erityisten sääntöjen vahvistamisesta siltä osin kuin on kyse maantieliikenteen alan työntekijöiden lähettämistä työhön toiseen jäsenvaltioon ja ○ direktiivin 2006/22/EY muuttamisesta valvontavaatimusten osalta sekä ○ asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta. <p>Hankkeen liikkuvuuspakettia koskevan kansallisen täytäntöönpanon yhteydessä on lisäksi tavoitteena arvioida hallitusohjelman mukaisten, kuljetusten tilaajanvastuuta koskevien, kirjausten lisäämistä liikenteen palveluista annettuun lakiin (320/2017), jäljempänä liikennepalvelulaki.</p> <p>Hankkeessa valmistellaan tarvittavat muutokset seuraaviin lakeihin:</p> <ul style="list-style-type: none"> – laki liikenteen palveluista (320/2017); – laki lähetetyistä työntekijöistä (447/2016). <p>Tämän lisäksi hankkeessa tarkastellaan tarvetta päivittää mm. seuraavia lakeja ja asetuksia:</p> <ul style="list-style-type: none"> – valtioneuvoston asetus ajopiirturikorttien myöntämisestä ja poikkeuksista ajopiirturin käytössä (507/2018); – laki ylikuormamaksusta (51/1982).

	<p>Tarvittaessa valmistellaan hankkeen puitteissa myös muita pienempiä teknisiä muutoksia ja päivityksiä liikennepalvelulakiin.</p> <p>Hankkeen toteutusta varten perustetaan työryhmä, jonka tehtävänä on yllämainittujen tavoitteiden toteuttaminen.</p> <p>Työryhmälle perustetaan alaryhmä, jonka tavoitteena on Euroopan parlamentin ja neuvoston Direktiivi (EU) 2020/1057 kansallinen täytäntöönpano siltä osin kuin se koskee lähetettyjä maantieliikenteen alan työntekijöitä. Koska lähetettyjä työntekijöitä koskeva lainsäädäntö kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) hallinnonalalle, on alatyöryhmän vetovastuu TEM:illä.</p>
<p>Nykytilanne tai lähtökohdat (<i>miksi hanke on käynnistetty?</i>)</p>	<p>EU:n tieliikenteen liikkuvuuspaketin sosiaali- ja markkinasäännökset julkaistiin 30.7.2020 EU:n virallisessa lehdessä.</p> <p>Liikkuvuuspaketin nyt julkaistut asetukset tulivat voimaan 20.8.2020 ja niiden soveltaminen alkaa ajo- ja lepoaikoja koskevaa asetusta lukuun ottamatta vuosien 2022-24 aikana. Ajo- ja lepoaikasäädöksiä alettiin soveltaa heti asetusten voimaantulosta alkaen.</p> <p>Nyt julkaistu direktiivi koskien lähetettyjä työntekijöitä maantieliikenteen alalla tuli voimaan 1.8.2020 ja kansallinen lainsäädäntö tulee antaa 2.2.2022 mennessä. Direktiiviä sovelletaan 2.2.2022 alkaen.</p> <p>Liikkuvuuspaketin sosiaali- ja markkinasäännöksiin liittyvä kansallinen sääntely on pääsääntöisesti liikennepalvelulaissa (320/2017) ja laissa lähetyistä työntekijöistä (447/2016), joihin hankkeessa tulee tehdä tarpeelliset muutokset. Liikkuvuuspaketin sääntely tulee vaikuttamaan myös valvontaan (mm. ajo- ja lepoajat, työvuorot, lähetetyt työntekijät) ja niitä koskeva sääntely on laissa työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta (44/2006), mutta tarvetta valvonnan vahvistamiselle myös muussa lainsäädännössä voi nyt julkaistun sääntelyn perusteella olla.</p> <p>Liikkuvuuspaketin sääntely muuttaa ns. IMI-asetusta ja asettaa uusia vaatimuksia ERRU-järjestelmälle, joiden tarkastelu niin tietojärjestelmiä kuin myös valvonnan toteuttamista koskevan lainsäädännön näkökulmasta on tarpeellista.</p>
<p>Vaikutukset ja hyödyt</p>	<p>Liikkuvuuspaketin tarkoituksena on yhtenäistää ja selkeyttää EU:n tieliikenteen sisämarkkinoiden sääntelyä, parantaa kuljettajien työoloja sekä tehostaa valvontaa.</p>

	<p>Yhtenäiset säännöt ja tehokas valvonta edistävät myös kaikkien tienkäyttäjien liikenneturvallisuutta.</p> <p>Ajo- ja lepoaikasääntelyä joustavoitetaan tavoitteena parantaa kuljetusten sujuvuutta. Uudistuksia tulee mm. kuljettajan vuorokautiseen enimmäisajoaikaan, mahdollisuuteen palata säännöllisesti kotiin sekä laivamatkan hyödyntämiseen lepoaikana. Ajo- ja lepoaikasääntely sisältää lisäksi muita uudistuksia.</p> <p>Valvonnan tehostamiseksi kansainvälistä liikennettä harjoittaviin yli 3,5 t ajoneuvoihin tulee asentaa automaattisesti muun muassa rajojen ylittämistä sekä ajo- ja lepoaikoja tallentava älykäs ajopiirturi vuoteen 2023 mennessä.</p> <p>EU-säädökset laajenevat jatkossa vuosien 2022-2026 välisenä aikana säännöksestä riippuen osin koskemaan myös kuorma- ja linja-autojen lisäksi myös kansainvälisessä liikenteessä kaupallisessa tavarankuljetuksessa toimivia, yli 2,5 t pakettiautoja.</p> <p>Lähetettyjä maantieliikenteen työntekijöitä koskevilla säännöillä otetaan käyttöön kansainvälisiä kuljetuksia hoitavien kuljettajien lähettämistä koskevat erityissäännöt. Tarkoituksena on parantaa kansainvälisiä kuljetuksia tekevien kuljettajien työ- ja sosiaalisia oloja sekä varmistaa, että tavaraliikenteen harjoittajilla on yhtäläinen vapaus tarjota palvelujaan EU:n sisämarkkinoilla.</p> <p>Liikkuvuuspaketin säännösten myötä tavaraliikenteen harjoittajien täytyy voida osoittaa, että ne toimivat aktiivisesti jäsenmaassa, johon ne on rekisteröity. Näin ollen myös rekkojen on vähintään kahden kuukauden välein käytävä rekisteröintimaassaan. Tarkoituksena on estää niin kutsuttujen postilaatikkoyritysten syntymistä ja toimintaa.</p> <p>Liikkuvuuspaketin myötä on asetettu uusia vaatimuksia tietojärjestelmille ja sähköisille kuljetustiedoille (ERRU, IMI-asetus) paremman valvonnan takaamiseksi. Näiden uudistusten myötä kuljetusten ja kuljettajien työolojen valvonta helpottuu niin kansallisesti kuin myös kansainvälisesti.</p> <p>Hallitusohjelmaan on kirjattu harmaan talouden torjumiseksi tilaajavastuuta koskevia muutoksia. Näiden muutosten myötä tilaajan vastuu ulotettaisiin ylikuormiin sekä ajo- ja lepoaika-rikkomuksiin.</p>
Tiivistelmä (enint. 350 merkkiä)	Hankkeen tavoitteena on EU:n tieliikenteen liikkuvuuspaketin sosiaali- ja markkinasäännösten

	kansallinen voimaansaattaminen niitä koskevine tietojärjestelmävaatimuksineen sekä maantielikenteen lähetettyjä työntekijöitä koskevan direktiivin kansallinen täytäntöönpano. Lisäksi hankkeessa arvioidaan hallitusohjelman mukaisten, kuljetusten tilaajanvastuuta koskevien, kirjausten lisääminen liikennepalvelulakiin.
Tilannekuvaus	

Yhteydet		
Suhde hallitusohjelmaan; toimenpidealue	<i>Kestävän talouden Suomi</i>	
	<i>Hiilineutraali ja luonnonmonimuotoisuuden turvaava Suomi</i>	
	<i>Suomi kokoaan suurempi maailmalla</i>	
	<i>Turvallinen oikeusvaltio Suomi</i>	
	<i>Elinvoimainen Suomi</i>	
	<i>Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi –</i>	Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan toimenpideohjelman toimeenpanoryhmä (Liite 4, toimenpiteet 18 ja 19)
	<i>Oikeudenmukainen, osallistava ja mukaan ottava Suomi</i>	
	<i>Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi</i>	
	<i>Muu hallinnonalan keskeinen lainvalmisteluhanke</i>	
HE/asetus ei liity hallitusohjelmaan	Kyllä	
Ylätason hanke (Hankeikkuna-tunnus)		
Hanke liittyy lainsäädäntöön	Kyllä	
Hanke liittyy talousarvioon	Tietojärjestelmähankkeiden päivittäminen, mahdollisesti tarvittavat hankinnat ja järjestelmämuutokset selvitetään hankkeen valmistelun yhteydessä. Samalla selvitetään vaativatko EU-säädösten edellyttämät tietojärjestelmätyöt lisärahoitusta.	

Käsittely	
Kiireellinen	
Budjettilaki	
KUTHANEK	
Lainsäädännön arviointineuvosto	
OKV:n tarkastus	
Hallituksen esityksen numero	<i>(täytetään Hankeikkunassa)</i>
Eduskunnan vastauksen numero	<i>(täytetään Hankeikkunassa)</i>
Säädösnumero	<i>(täytetään Hankeikkunassa)</i>

Henkilöt ja työryhmät

Vastuuhenkilö (Hankeikkunassa)	Veli-Matti Syrjänen		
Yhteyshenkilö (Hankeikkunassa)	Elisa Vornanen ja Mari Starck		
Työryhmät	<i>Nimi</i>	<i>Toimikausi</i>	<i>Jäsenet</i>
	Työryhmä	Säädöshankkeen hyväksymispäivä-31.3.2022	LVM, TEM, STM, Liikenne- ja viestintävirasto, Poliisihallitus, Tulli, Rajavartiolaitos
	Alatyöryhmä: (Lähetetyt työntekijät/TEM)	Säädöshankkeen hyväksymispäivä-31.3.2022	LVM, TEM, STM, Liikenne- ja viestintävirasto, AVI työsuojelu, EK, Suomen Yrittäjät ry, SAK, Akava, STTK, ALT, AKT

Taloustiedot	
Budjetti (€)	
Työmääräarvio (htv)	
Rahoitusmomentti	

Linkit	
Linkin nimi ja www-osoite hankeikkunalinkki, selvitykset, tutkimukset, EU- ja kv-materiaali, muuta	<ul style="list-style-type: none"> - https://hankeikkuna.vnv.fi/app#/lainsaadanto/57395/kuvaukset - https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=OJ:L:2020:249:TOC - https://valtioneuvosto.fi/marinin-hallitus/hallitusohjelma/luottamuksen-ja-tasa-arvoisten-tyomarkkinoiden-suomi

Vastuuvirkamiehet	
Vastuuyksikkö	PAO/PPE
Vastuullinen yksikön päällikkö	Sini Wirén
Vastuuvirkamies	Veli-Matti Syrjänen
Tukivirkamies	Tukivirkamies: Elisa Vornanen, Mari Starck Lainvalmistelutiimi: Koostuu LVM:n PPE:n virkamiehistä sekä TEM:n ja STM:n hankkeeseen nimeämistä lainvalmistelijoista.
Säädöksen tekninen valmistelija	Tarja Itäniemi

Viestintä	
Viestintä ja vuorovaikutus	Hankkeesta viestitään hankkeen käynnistyessä, hallituksen esityksen lähtiessä lausuntokierrokselle sekä valtioneuvoston ja eduskunnan käsittelyn aikana.

Sidosryhmätoiminta

Asianosaisten kuuleminen	Asiassa toimivaltaiset viranomaiset ja alan työmarkkinajärjestöt ovat mukana työryhmissä. Työryhmän tulee tehtäviään suorittaessaan kuulla kuljetusalan toimijoita sekä muita sidosryhmiä ja asiantuntijoita. Sidosryhmiä kuullaan lisäksi lausuntokierroksella ja tarvittaessa järjestettävissä kuulemistilaisuuksissa.
Muu vuorovaikutus	

Jälkiarviointi	
Arvioinnin alustava toteuttamisajankohta	
Jälkiarviointia ei toteuteta	

Muuta	
Raportointi	
Huomautuksia	
Päivämäärä	

Säädöshankepäätöksen käsittely	
Osaston johtoryhmän puolto	9.10.2020
Virkamiesjohtoryhmän puolto	kirjallisesti
Ministerin johtoryhmän tai ministerin hyväksyntä	21.10.2020